

Historieglimt 197

Dronning Maud på Lademoen

På gamle Dalen gård på Lademoen ligger en av landets største og viktigste utdanningsentre for barnehagelærere. Dersom en spør en av studentene der om hvor hun eller han studerer, er svaret: «*På Dronning Maud*». På den måten er navnet på vår dronning fra 1905 til 1938 stadig i ungdommers munn. Hvordan har det seg at hennes navn er forbundet med denne høgskolen? I 1954 gav kong Haakon VII Dronning Mauds gavebrev til skolen. Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH) på Dalen er landets eneste høgskole som har hovedfokus på utdanning av barnehagelærere. Kong Haakon hadde samlet midler til et minne om sin dronning. De ble delt i to fond. Det ene var Dronning Mauds minnefond og det andre var Dronning Mauds stipendiefond. Begge to ble stilt til rådighet for utdanning av barnehagelærere i

landet. Gavebrevet satte institusjonen i stand til å kjøpe sin første bygning, nemlig den gamle bispegården i Bispegata 9 a i Trondheim. Et par år etter, i 1956, fikk institusjonen sitt nåværende navn. La oss se et øyeblikk tilbake på historien.

Dronning Maud. Byarkivet.

DMMH ble grunnlagt i Trondheim i 1947 i den gamle bispegården i Bispegata 9 a av de norske menighetspleiers landsforbund. Navnet ble til en begynnelse Menighetspleienes Barnevernsinstitutt. Menighetspleienes landsforbund var et samarbeidsorgan for menighetenes sosialarbeid innen Den norske kirke. I dag kjennes disse som diakoniutvalgene i de ulike menigheter. Svært mange norske menigheter har i mange år drevet egne barnehager. Derfor var det naturlig at kirkens folk så det som en oppgave å få igang god utdanning for barnehagelærere. DMMH overtok i 1976 blindeskolens eiendom og flyttet til Dalen. Høgskolen er en selveiende stiftelse innenfor Den norske kirke. Gjennom siste halvdel av det tyvende århundre har barnehagen gått fra å ha en perifer stilling i det norske samfunnet til å rykke inn i sentrum for hele samfunnsutviklingen. «Full barnehagedekning» har for flere og flere politiske partier blitt en hovedsak i deres politiske program. Det forteller med all ønskelig

tydelighet at samfunnet har endret seg mot full likestilling mellom kjønnene og at mødrene også har full, eller langt på vei full, jobb. Derfor må andre ta seg av barna når foreldrene er på jobb. I tillegg er det blitt en rådende oppfatning at barna trenger opptrening i sosialt liv fra sine første år og det skal barnehagen gi dem. Mye skal derfor læres i barnehagen.

DMMH har 1200 studenter og 130 ansatte derav 95 i forsknings- og undervisningsstillinger. Den gav lenge en treårig grunnutdanning og dessuten videregående spesialutdanning så som i spesialpedagogikk. Høgskolen har fulgt utviklingen i høgskole- og universitetssystemet. Den gir nå utdanning på Bachelor's og Master' nivå. Bachelor er en tre- eller fire års utdanning frem til ferdig utdannet barnehagelærer. Master's løpet er over to år. Det første året er på Dalen, mens det andre året er ved Pedagogisk institutt ved Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet (NTNU). Det kan velges mellom tre alternative områder, nemlig på: 1. Førskolepedagogikk, 2. Spesialpedagogikk og i 3. Kunstfagpedagogikk. Master's graden avsluttes med en rapport på 40-60 sider om et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres i siste semester av studiet. Eksamen er rapporten med en avsluttende samtale. Høgskolen har enda ikke utbygd sin doktorutdanning, men for å være internasjonalt ledende på barnehagevitenskap må et slikt doktorgradsprogram komme.

Så tilbake til dronning Maud. For oss som vokste opp under kongeparet Haakon og Maud, står de i en egen glans. De var jo Norges første kongepar siden middelalderen og det frie Norges fremste symbol. Bildet av det nye kongepar med sin lille sønn ved ankomsten til havna i Kristiania senhøstes 1905, er etset inn på netthinnen. Kongen og sønnen tok begge nye norske navn. Det gjorde ikke dronningen. Hun var født 26. november 1869 på Marlborough House. Hun var barnebarn av den berømte Victoria, dronning av Storbritannia og keiserinne av India, og datter av dronning Alexandra og kong Edvard VII. Kong Georg V var hennes bror. Den nye prinsessen ble døpt Maud Charlotte Mary Victoria av slekten Sachsen-Coburg-Gotha. Hun vokste opp på Sandringham i Norfolk der sport og idrett var en del av oppdragelsen. Bryllupet med den danske prins Carl stod på Buckingham Palace og i bryllupsgave fikk hun Appleton House på Sandringham. I Norge likte hun seg best på Bygdøy kongsgård, Kongsseteren og på Appleton House! Slektninger som bodde på Bygdøy, har fortalt meg hvor ivrig dronningen var ute sommer som vinter med sin lille sønn. Turer på ski og til fots og ikke minst ridning sveiset mor og sønn sammen. Dronning Maud var en flott kvinne og var absolutt en person med egne meninger. Det gikk ikke negativt ut over hennes gjerning som norsk dronning. Tvertimot var hun kanskje den viktigste innad i den kongelige familie.

Mitt fremste minne om dronning Maud var fra en søndags ettermiddag senhøstes 1938. Jeg hadde med kamerater vært på tur oppe i Grefensåsen og var på vei hjem til Torshov der jeg bodde. Da vi kom gående nedover Vogts gate ved Soria Moria kino kom avisgutter og ropte ut salg av en ekstraavgave av avisen. Avisen hadde brede sorte kanter og budskapet var at dronningen var død. Hun

ble 69 år gammel. Dødsårsaken blir oppgitt litt ulikt i leksika. Det heter gjerne at hun døde av hjerteinfarkt 20. november. Andre steder ser vi at dødsårsaken var mavekreft. Nå er nok begge deler riktig. Hun led av mavekreft, men på sykehuset ble hun rammet av hjertestans og døde. Hun ble bragt til Norge på det berømte slagskipet *HMS Royal Oak* og er gravlagt i det kongelige mausoleum på Akershus slott. En statue av henne er reist til venstre for slottet i Oslo. En stilig og verdig statue av Ada Madssen.